

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

13. An infantibus ante usum rationis morituris possit conferri
Sacramentum Confirmationis? Et notatur, quod confirmare infantes non
est prohibitum etiam sine causa. Ex p. 5. tr. 3. res. 31.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

sententia, quam tenentur Henriq. lib. 3. cap. 6. n. 6. & Emanuel Sa verb. Confirmatio, num. 2. Ratio est, quia licet suscipiens sacramentum Confirmationis, sit subditus alterius Episcopi, tamen presumitur hoc ratum, & gratum fore proprio Episcopo. Sed secus si rati habitatione, erit mortale, ut docet prima opinio.

3. Nec etiam peccavit mortaliter, quia ministravit hoc sacramentum extra Ecclesiam. Nam licet Didacus Nugnus in 3. part. tom. 1. quest. 72. art. 1. 2. teneat affirmativam sententiam, quia excellentius est hoc sacramentum, quam Baptismus, sed peccatum mortale est baptizare aliquem extra Ecclesiam, sine necessitate: ergo etiam confirmare. Deinde probatur ex universalis consuetudine totius Ecclesiae, quae in re gravi obligat sub peccato mortali.

4. Atamen mihi semper placuit contraria sententia, quam sequitur ex antiquis Paludanus in 4. quest. 3. art. 3. & ex recentioribus Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 3. sect. 2. ait esse probabilem; & Martinus Bonac. de Sacram. disp. 3. quest. unic. punct. 2. existimat, consuetudinem confirmandi in Ecclesia, non esse receptam cum tanto onere, ut reum lethalis culpa constituat; nimis ergo rigide in hac re loquutus est Nugnus.

RESOL. XII.

An Episcopus possit confirmare aliquem afferentem dimissorias sui Episcopi, ut ordinetur?

Et notatur Episcopum confirmantem in sua Diocesi subditum alterius nullam censuram, aut culpam incurere.

Et si Episcopus ordinet aliquem non confirmatum, queritur, an peccaverit mortaliter; sicut etiam idem dicendum est de illo, qui vult suscipere Ordines, si non sit confirmatus? Ex part. 3. tract. 4. Resol. 24.

DE hoc casu olim interrogatus fui ab Illustrissimo Marco la Cava Episcopo Mazzariensi, & affirmativè respondi cum Zambrano de casibus occurrentibus in art. mortis c. 2. dub. 2. ubi sic asserit: Quando Episcopus vult ordinare aliquem afferentem dimissorias literas sui Episcopi, potest licitè eum confirmare, si non est confirmatus; quia qui concedit finem, concedit necessaria ad finem talem: at Confirmatio praeiudicanda est Ordinibus; ergo. Ita Zambranus qui citat Henriq. lib. 3. c. 6. n. 6. & novissimè inveni hanc sententiam docere etiam Layman lib. 5. tr. 3. cap. 6. n. 2. & Fagund. praecip. 5. lib. 3. c. 8. n. 8.

2. Adde etiam, ut supra notavimus, Episcopum confirmantem in sua diocesi subditum alterius, in nullam censuram, aut culpam incurere, cum praesumendum sit, hoc gratum fore proprio Episcopo, Ita Genuensis in manuali Praeceptorum c. 5. n. 7. & alij, quos citat, & sequitur doctus Barbola de potest. Episc. p. 2. alleg. 30. n. 12. quidquid in contrarium asserant Bartholomaeus ab Angelis in exam. confess. & alij, quos citat, & sequitur Bonacina de Sacram. disp. 3. quae unic. punct. 2. n. 11.

3. Notavi etiam tunc interrogatus circa supra dictum casum, quòd si Episcopus ordinet aliquem non confirmatum, non peccat mortaliter. Ita Zambranus ubi supra, dub. 3. num. 3. cum multis aliis. Sicut etiam dicendum puto, cum eodem Zambrano, de illo, qui vult suscipere Ordines, etiam si non sit confirmatus, non enim peccat mortali-

liter. Et ratio horum omnium erit, quia nullibi reperitur de hoc praecipuum obligans sub mortali; nec usus, nec Concilium Tridentinum, sess. 23. de Confirmatione, cap. 4. utitur verbis talem obligationem significantibus; erit igitur hoc peccatum veniale tantum. Vide etiam Molfesum in sianm. tom. 1. tract. 4. cap. 2. num. 21. & Reginald. rom. 2. lib. 28. cap. 3. num. 24. quidquid in contrarium videatur docere Nugnus in 3. part. tom. 1. quest. 72. art. 8. concl. 7. ubi ait: Gravissimum peccatum veniale, & fortè mortale peccatum est suscipere Ordines minores ante Confirmationem, sed tu tene nostram sententiam.

Melius, & in aliis positus in notacionibus dicti verfi. Nonnulli, & Melius, & in tom. 2. tr. 5. ex Ref. 11. § 2. à lin. 10. utique in finem dicti §; & in aliis ejus annot. prima & secunda.

RESOL. XIII.

An infantibus ante usum rationis moriturus possit conferri Sacramentum Confirmationis?

Et notatur, quod confirmare infantem non est prohibitum etiam sine causa. Ex part. 3. tractat. 3. Resolut. 31.

§. 1. Videtur negativè respondendum; nam hifce temporibus prohibitum esse videtur ministrari Sacramentum Confirmationis infantibus ante usum rationis; eam amplecti videtur Gregor. de Valent. quest. 2. de Confirmat. punct. 2. quatenus absolute negat pueros esse confirmandos ante usum rationis; faver Suarez dispur. 35. sect. 2. §. utraque, ex his opinionibus, quatenus in fine ait: non admodum peccaturum Episcopum si ex sola benevolentia, aut ob aliam similem causam confirmet infantem: ex quo videtur inferri aliquantulum saltem peccaturum; ac proinde venialiter, & consequenter id esse saltem leviter prohibitum. Afferri etiam potest Petrus de Ledesma in summ. de Confirmat. cap. 70. quatenus ait oportere infantem non confirmari; licet non sit peccatum mortale; indicat ergo esse veniale. Probatur primò autoritate Pontificalis Romani, ubi sic habetur. Nullus Christiana fidei Rudimentis non edoctus ingerat se ad percipiendum hoc Sacramentum Confirmationis. Praecipitur ergo confirmandis ut sciant doctrinam Christianam, quam ante rationis usum non possunt addiscere: similiter praecipit, ut accedant jejuni, quod in infantem non aptè convenit; idemque Episcopus instruit, vel alapam levem impingat confirmato, scilicet ut recordetur Sacramenti: infans autem non videtur percipiendus, ut non excidat memoria, quod non intelligit. Secundò probatur autoritate Concilij Mediolanensis I. quod sic habet. Minori septennio nemini praebeatur Confirmatio. Infantes autem, qui septennium attingerunt, ratione utuntur; saltem regulariter loquendo; ergo ante usum rationis nemo est confirmandus. Tertio probatur, quia consuetudo obtinet vim legis; sed hac tempestate consuetudo fert, ut ante usum rationis non confirmentur pueri; ergo lex est id praecipiens, ac proinde obligans, saltem sub veniali; imò cum materia sit magni momenti, censendum est praecipuum grave, ac proinde obligans sub mortali.

Sup. hoc in Ref. seq. § 1. verfi. Tertio & in Ref. 1. post seq. § 1. & in tom. 3. tr. 1. ex Ref. 10. §. Non de hinc, & lege etià ibi § Sed sem & non pigebit.

2. Sed his non obstantibus in casu nostro affirmativam sententiam docet Zambranus de Sacram. Confirmationis, cap. 2. dub. 5. num. 4. cui adde Granadum de Sacram. in 3. part. controv. 5. tract. 2. disp. 2. num. 10. ubi sic ait: placet mihi quod tenet Suarez; nimirum in articulo mortis expedire Confirmat-

firmationem ministrare ejusmodi infantibus, si commodè fieri possit, quia quamvis non sint professuri fidem coram Tyranno, recipient gratiam sanctificantem, cui major gloria respondebit, & non est cur tanto beneficio priventur. Ita ille, & ante omnes Magister omnium, D. Thom. in 2. 2. q. 72. art. 8. ad 4. quem citat, & sequitur Layman lib. 9. tract. 3. cap. 5. num. 3. cum Sancto in select. disp. 40.

3. Non desinam tamen hic obiter adnotare, quòd confirmare infantes non est prohibitum, etiam sine causa. Ita Hurtadus de sacram. confirm. difficult. 10. & Granadus ubi supra.

RESOL. XIV.

Utrum pueri ante septennium possint aliquando Sacramentum Confirmationis accipere?
Et an sit peccatum mortale confirmare infantem ante septennium sine aliqua justa causa? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 19.

Sup. aliquibus causis huius §. 1. in Ref. seq. & in tom. 3. tr. 1. ex Ref. to. §. Non desinam. & vide etiam §. Sed rem. Sup. hoc tertio in Refol. præterita, & in aliis ejus primæ not.

§. 1. **P**osse interdum ante dictam ætatem Sacramentum hoc licitè suscipi, docet Paulus Layman in Theol. mor. lib. 5. tractat. 3. cap. 5. n. 2. Primò, si manifestum sit puerum ante ætatis septennium usum rationis præditum esse. Secundò, si non confirmatus, diu non habiturus sit occasionem Sacramenti accipiendi. Tertio, si puer in periculo mortis existens opportunè istud Sacramentum consequi possit. Quarto, si Diocesis consuetudo vigeat, ut pueri ante dictam ætatem confirmantur. Ita Layman, vide etiam Villalobos in summ. tom. 1. tract. 6. difficult. 6. num. 1. Eillucium tom. 1. tract. 3. cap. 2. num. 36. Sylvium in 3. part. q. 72. art. 8. & alios.

2. Sed quæres, an sit peccatum mortale confirmare infantem ante septennium sine aliqua justa causa ex supradictis? Respondeo negativè cum Didaco Nugno in 3. part. quest. 72. art. 8. concl. 4. ubi sic assent. Non est peccatum mortale confirmare infantes ante usum rationis. Probatur; quia etiam DD. tenentes non esse infantes confirmandos ante septennium, solum dicunt hoc non convenire. Deinde probatur, quia cum dispositio non sit ita necessaria ad hoc Sacramentum, non videtur res gravis, quod conferatur infantibus, quando neque habent dispositionem, neque etiam impedimentum.

RESOL. XV.

An infantes filij Principum, vel si periculum mortis imminet, vel ob alias honestas causas ante usum rationis possint ab Episcopo confirmari?
Et an sit peccatum mortale confirmare infantes ante septennium, & usum rationis?
Et an sit licitum confirmare non solum amentem, qui aliquando usum rationis habuit, si alioquin non constet incidisse in amentiam in statu peccati mortalis, sed etiam perpetuò amentes, atque adeo etiam illos, qui sunt in articulo mortis constituti?
Et notatur, quod Episcopus non est damnandus de peccato, si hoc facere permittat. Ex part. 3. tr. 6. & Misc. 2. Ref. 93.

§. 1. **A**ffirmativè respondeo cum Tannero tom. 4. disp. 4. quest. 4. dub. 2. n. 37. ubi sic assent. Colligitur ob honestas causas decenter quoque infantes nonnunquam confirmari posse, ut si propter distantiam rariùs in eo loco confirmet Episcopus, si filius Principis sit, si periculum mortis imminet infanti, &c. Ita ille, qui citat Henriquez, & Suarez.

2. Nota tamen hic obiter, ut alibi notavimus, per se loquendo non esse peccatum confirmare infantes ante usum rationis, ut signat D. Thomas in 3. part. q. 77. art. 8. ad 2. & expressius in 4. sent. dist. 7. q. 3. art. 2. quest. 2. Alensis in 4. part. q. 28. membr. 2. & 3. Bonaventura in 4. dist. 7. art. 3. q. 1. Richardus art. 3. quest. 2. Gabriel art. 3. dub. 7. Petrus Sotus lect. 2. de confirmat. & alij. Confluit tamen est, ut infantes non confirmantur ante usum rationis, ut probant communiter DD. & Ecclesia consuetudo, quam tamen sub peccato non obligare existimat Suarez, quem citat, & sequitur Tannerus ubi supra.

3. Nota etiam non solum licitè confirmari amentem, qui aliquando rationis usum habuit, si alioquin non constet incidisse in amentiam in statu peccati mortalis, sed etiam perpetuò amentes, atque adeo etiam illos, qui sunt in articulo mortis constituti, quidquid in contrarium asserat: Emanuel Sà ver. confirmatio, & Valentia q. 2. punct. 2. & alij, & ita docet Henriquez, Suarez cum Tannero loc. cit. n. 39. & ego alibi. Sed quia, ut diximus, nonnulli Theologi oppositum sentiunt, non est Episcopus damnandus de peccato, si hoc facere prætermittat.

RESOL. XVI.

An perpetuò amentes sint confirmandi?

Et inferitur licitum esse confirmare amentem, qui aliquando usum rationis habuerit, si alioquin non constet incidisse in amentiam in statu peccati mortalis.

Et an, secluso scandalo, & contemptu, non peccet mortaliter, si quis Sacramentum Confirmationis non accipiat, etiam si ad recipiendum illud adsit notabilis negligentia? Ex p. 3. tract. 4. Ref. 20.

§. 1. **N**egativè respondent Valentia tom. 4. disp. 5. q. 2. punct. 2. Sà ver. Confirmatio, n. 5. Chamerota de Sacram. tr. 3. c. 6. dub. 3. Sotus in 4. dist. 7. q. unic. art. 8. Ledesma in summ. tom. 1. de Sacram. confirm. c. 7. in fine, & alij; quia hoc Sacramentum datur ad militandum in vita spiritali, sed amentes non sunt capaces talis militiae, Ergo neque Sacramenti.

2. Sed contrariam sententiam omninò sustinendam esse puto cum Zambrano de cas. tempore mortis, cap. 2. dub. 5. n. 3. Nugno in 3. part. q. 72. art. 8. concl. 7. Pitigiano in 4. sent. tom. 1. dist. 7. q. 1. art. 8. Villalobos in summ. tom. 1. tract. 6. difficult. 6. num. 2. Layman in Theol. Mor. lib. 5. tract. 3. cap. 5. num. 3. Fillucio tom. 1. tract. 3. cap. 2. n. 38. Sylvio in 3. p. q. 72. art. 8. Suarez in 3. part. t. 3. disp. 35. sent. 2. Coninch. de Sacram. q. 72. art. 8. n. 83. & alij. Et ratio est, quia non debent privari gratia hujus Sacramenti, & per accidens est nunquam esse spiritualiter pugnaturos. Datur etiam hoc Sacramentum, ut augeatur gratia, cujus effectus amentes sunt capaces, expeditque ut conferatur illis ut habeant majorem gloriam. Ex quibus patet responsio ad argumentum contrariae sententia.

3. Et